

13 MAI 2009

POLITIJURISTENE

Justis- og politidepartementet,
Sivilavdelingen,
Postboks 8005 Dep.,
0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
13 MAI 2009	
SAKSNR.:	200800569
AVD/KONT/BEH:	LOV/ES/VIL
DOK.NR. 19	ARKIVKODE:

Stavanger 11.05.2009

HØRINGSNOTAT – FORSKRIFT OM ELEKTRONISK KOMMUNIKASJON I SAKER OM TVANGSFULLBYRDELSE OG I SAKER FOR FORLIKSRADET

Hørings svar fra Politijuristene

Innledning

Politijuristene ser at elektronisk kommunikasjon er en naturlig følge av utviklingen i samfunnet og vil med dette komme med noen kommentarer vedrørende forslag til forskrift.

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Bekk Consulting AS har på oppdrag fra Statens innkrevingsentral anslått den økonomiske besparelse ved elektronisk kommunikasjon til 20-45 millioner kroner årlig. Det foreligger ingen nærmere spesifisering av hvilke organ som primært sparer på omleggingen. Analysen er i så måte svært unøyaktig og kan ikke vektlegges i stor grad. Det ligger likevel i sakens natur at en automatisering og masseproduksjon som foreslått vil føre til innsparinger for alle involverte parter. Dette harmonerer godt med forslag om redusert salærsats for inkassobyråene, jfr. endringsforslag til inkassoloven. På denne måten kan elektronisk kommunikasjon være et indirekte bidrag i regjeringens uttalte kamp mot fattigdomsproblematikken.

Etter dagens system blir innkommende begjæringer/forliksklager og annen post registreres lokalt. En stor del av den økonomiske og innholdsmessige prøvingen av krav/forliksklage blir gjennomført ved innregistrering i PREAN. Dersom denne innregistreringen skal sentraliseres må det være en forutsetning at saksbehandler hos den lokale namsmann/forliksråd er ansvarlig for prøving av alle sider av saken. Fremsatte krav og øvrige saksforhold har ofte tunge økonomiske og juridiske problemstillinger knyttet til seg og egner seg dermed ikke for en samlebandsbehandling. Viktigheten av at innregistrering av data og kontroll av dokumenter utføres på en tilfredsstillende måte understrekes da dette legger grunnlaget for en tilfredsstillende saksbehandling. Det forutsettes også at feil og mangler ved innregistrering enkelt kan endres under selve saksbehandlingen.

Det er fra sentralt hold gitt tydelige signaler om at det i større grad skal satses på saksbehandlere med tung formalkompetanse ved saksbehandlingen hos namsmyndighetene. Dersom mottaks- og registreringsoppgavene legges til Statens innkrevingsentral vil dette utgjøre en viktig støttefunksjon som frigjør den kompetanse og lokalkjennskap som tilligger det enkelte namsmannskontor. På denne måten kan de lokale saksbehandlerne konsentrere seg om kjernen i saksbehandlingen.

Altinn II er ikke ferdig utviklet før høsten 2010 og Statens innkrevingsentral vil frem til dette bruke en egenutviklet midlertidig portal. Politijuristene stiller spørsmål ved om dette

POLITIJURISTENE

er et fullgodt system for utprøving og også om det er kostnadssvarende å utvikle et eget system for den korte tidsintervallen det her er snakk om.

Elektronisk kommunikasjon med skyldnere

På sikt er det planlagt utvikling av systemer for kommunikasjon med skyldnere/klagemotparter gjennom Altinn eller Min side. Systemer for elektronisk kommunikasjon med skyldnere kan for enkelte være en god løsning. Politijuristene ønsker imidlertid å påpeke at noen grupper skyldnere ikke vil være i stand til å nytte et slikt hjelpemiddel. I forhold til den svake parts rettssikkerhet er det helt avgjørende at skyldnere kan bruke den kommunikasjonskanal som fremstår som overkommelig.

Tvangsfullbyrdelseslovens system gir saksøkte mulighet til å inngi både formelle og uformelle opplysninger skriftlig eller muntlig. For de tilfeller det er nødvendig med en formell nedtegning er dette noe namsmannen kan bistå med, men likevel slik at saksøkte signerer dokumentet. I henhold til tvistelovens bestemmelse kan forliksklager og tilsvar inngis muntlig ved fremmøte hos forliksrådet som hjelper parten å sette prosesshandlingen opp som prosesskriv. Mange brukere har behov for utstrakt bistand i løpet av saksgangen. Politijuristene mener derfor det er svært viktig at muligheten for personlig bistand gjennom oppmøte og telefon under saksgangen *ikke* reduseres gjennom en gradvis overgang til elektronisk kommunikasjon.

Særlig om prioritet ved utlegg.

Dersom det kommer inn flere begjæringer mot samme saksøkte skal utleggsforretningene gjennomføres i den rekkefølge de er kommet inn. Elektronisk overføring av begjæring vil medføre en tidsbesparelse slik at saken ankommer namsmannen på et tidligere tidspunkt. Dersom det er flere saker mot samme skyldner kan dette medføre en fordel for den prosessfullmektig som har adgang til elektronisk overføring i motsetning til andre. Politijuristene mener det er viktig å påpeke at forslaget til forskrift på denne måten kan føre til en usaklig forskjellsbehandling i forvaltningen.

Til § 2

I forhold til endringsforslaget i § 2 skal Statens innkrevingsentral stå for godkjenning av hvilke brukere som omfattes av adgangen til å overføre dokumenter elektronisk. Det etterlyses nærmere retningslinjer for hva som skal legges til grunn for en slik godkjenning. Fullmakt gjennom forskrift av denne karakter må være vel overveid og gi holdepunkter for hvem som blir omfattet av ordningen. I motsatt fall kan det oppstå mistanke om vilkårlig saksbehandling.

Til § 3

I forhold til § 3 litra e er det oppstilt en blankofullmakt ved at de dokumenter Statens innkrevingsentral ”..har fastsatt kan sendes inn elektronisk”. Politijuristene etterlyser også her en nærmere regulering da det er behov for forutsigbarhet og likebehandling i forvaltningen. Dette er grunnleggende hensyn som må ivaretas for å trygge rettssikkerheten for saksøkere/klagere og saksøkte/klagemotpart.

Til § 4

POLITIJURISTENE

Etter denne bestemmelsen skal Statens innkrevingsentral fastsette krav til form og innhold ved elektronisk innsending. Politijuristene mener dette vil være en tilfredsstillende ordning så lenge tvangsfullbyrdelsesloven og tvistelovens materielle vilkår er oppfylt.

Til § 8

Forskriftsutkastet åpner for at det kan benyttes såkalte ”virksomhets sertifikater”. Politijuristene forutsetter at bestemmelsene i tvisteloven og tvangsfullbyrdelsesloven vedrørende hvem som kan opptre som prosessfullmektig blir ivaretatt.

Konklusjon

Politijuristene støtter forslag til ny forskrift. Forslaget vil medføre en vesentlig forenkling og kostnadseffektivisering som er i takt med tiden. Utviklingen må imidlertid ikke gå på bekostning av grunnleggende prinsipper om rettssikkerhet og likebehandling i forvaltningen, jfr. de kommentarer som er gjennomgått ovenfor.

Med hilsen

Anne-Margrethe Tretli
for Politijuristene